

Elhunyt Fritz Karl Beller professzor (1924–2008)

Ismét búcsúzunk, ismét gyászolunk. Nyolcvannégy éves korában elhunyt Fritz Karl Beller, a világszerte egyik legismertebb német szülész-nőgyógyász professzor, a második otthonának számító Egyesült Államokban, Floridában. A magyar nőorvosok közössége és országunk is szegényebb lett egy kedves baráttal, egy nagy tekintélyű önzetlen segítővel.

Szakmai pályafutását Hans Roemer professzor mellett kezdte Karlsruheban, majd követte őt Gießenbe és Tübingenbe. 1960-ban meghívást kapott a New York Egyetemre mint vendég professzor, de már fél év múlva társprofesszor, két évvel később „Full Professor”. 1973-ban meghívták Münsterbe tanszékvezető professzori állásra, ahol 1988-ig – nyugdíjba vonulásáig dolgozott. A klinikát az addigi jó átlagos színvonalról az első közé emelte a betegellátó, operatív, tudományos munkával és tovább-

képző programok szervezésével. Seminarkongress des Frauenarztes címmel rendezett továbbképző sorozata – előbb Münsterben, majd Berlinben – mindig közel vagy több mint ezer érdeklődőt vonzott. Több szakfolyóiratot indított útnak és szerkesztett. Már mint nyugdíjas, egyedülálló elismerésként ismét meghívást kapott Amerikából, Iowa City egyetemére. Hat év után itt is nyugállomány következett, és Floridában telepedett le. Persze itt sem „nyugodott”, a korábbi aktivitással tevékenykedett. Továbbra is szerkesztette a folyóiratait, rendszeresen publikált és fordította, kritikusán elemezte, kommentálta az Amerikai Nőgyógyász Kollégium (ACOG) szakmai protokolljait a német nyelvterületen a *Frauenarzt*-ban (legkedvesebb tanítványaival, W. Holzgreve professzorral együtt).

Gazdag tudományos munkásságát jelzi számos könyve, több mint 400 dolgozata. Könyvei kivétel nélkül nemzetközi érdeklődést váltottak ki. Az ötvenes években a véralvadás elméleti és gyakorlati kérdései foglalkoztatták, ebből a témából készítette habilitációs munkáját is 1955-ben. *Thrombosis and Bleeding Disorders, Theory and Praxis* című könyve (1972) sok éven át a témával foglalkozó szakemberek egyik legfőbb forrásának számított. További kiemelkedő munkái a kriminális abortusz gyakori következményével, a gramnegatív baktériumok okozta sokk mechanizmusával, elméletével és gyakorlatával, továbbá a toxemia kóroktanával, az intrauterin fogamzásgátlással, a női nemi szervek biológiájával foglalkoztak. Úttörő szerepet vállalt a műtéti gyakorlatban is. Az első között végzett radikális műtéteket vulva carcinoma gyógyítására, szintén első között vezette be az emlőmegtartó szubkután mastectomiát és több száz saját esetével bizonyította az eljárás eredményességét.

Indokolt megemlíteni személyes kapcsolatunk néhány állomását és klinikánkkal való együttműködését. Első alkalommal 1986-ban Rostockban találkoztunk. A H. Kyank professzor által rendezett nemzetközi kongresszuson vett részt, amivel kifejezésre juttatta és később is sokszor bizonyította érdeklődését és szimpátiáját a nyugattól elzárt országok orvosai és problémái iránt. Közös szerkesztették a belgyógyászati betegségek és terhesség c. szakkönyvet. Már ekkor felajánlotta együttműködését klinikánkkal és néhány rövidtávú ösztöndíjat is kilátásba helyezett, és meg is valósított. A kollaboráció mindenek előtt arra a prospektív adatgyűjtésre épült, amelyben Debrecen város valamennyi iskolája tizenéves leány tanulóinak anamnesztikus és testméreti, biológiai adatait évről évre felmértük. Saját anyagával kiegészítve Münsterben továbbképző szimpóziumot rendezett és néhány közleményt állított össze. Több alkalommal járt klinikánkon, előadásokat, referátumokat tartott nemzetközi rendezvényeinken. Referense volt az egyik Pregnant Uterus szimpóziumnak és 1993-ban az European Forum of Gynecology and Obstetrics rendezvénynek. A Magyar Nőorvos Társaság egyik nagygyűlésén tartott felkért referátumot. Mindezek elismeréseként társaságunk tiszteletbeli tagjai sorába fogadta, 80. születésnapja alkalmából pedig klinikánk Árvay Sándor emlékéremmel és emléklappal tüntette ki.

Személyesen abban a szerencsében volt részem, hogy kétszer ötéves cikluson át vele együtt tagja voltam a FIGO Humán Reprodukció Etikai Kérdéseit Tanulmányozó Bizottságának. Véleménye mindig irányadónak, útmutatónak bizonyult. Egyik idevágó tanulmánya (anencephal magzatok szerveinek felhasználása), amely nagy nemzetközi vihart és érdeklődést váltott ki, éppen Debrecenben hangzott el az egyik ülésünkön. Emlékezetes marad az a bizottsági programunk, amit már Iowa Cityben rendezett a *The Beginning of Human Life* témakörből (1990), és amelynek kibővített tanulmánykötete az érdeklődő szakemberek alapvető forrása. – 1986-ban az Amerikai Nőorvos Társaság (ACOG) kongresszusának díszvendége volt Virginiában (Hot Springs, Homstead), és lehetőséget kapott arra, hogy vendégként vigyen magával. Felejthetetlen szakmai és turisztikai élményekben volt részünk.

Beller professzor szigorú, szókimondó, mások véleményét tiszteletben tartó vezető volt. Nem ismerte az opportunizmust, meggyőződését éles vitákban védte meg. Az ellenvéleményeket szinte provokálta. Erre utal több általa rendezett kongresszus alcíme is: „Gegensätzliche Auffassungen”.

Egy japán egyetem választotta honoris causa doktornak, több ország nőgyógyász szövetsége, – köztük a Magyar Nőorvos Társaság – tiszteletbeli tagjává. Gyászolják családtagjai, német és amerikai tanítványai és számtalan hazai és külföldi barátja között a Magyar Nőorvos Társaság tagjai.

Lampé László